

**Міністерство освіти і науки України
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Кафедра масової та міжнародної комунікації**

**Навчальний посібник до вивчення курсу
«Історія української журналістики»**

Дніпро–2022

Темченко Л.В., Бучарська І.С. Методичні рекомендації до вивчення курсу «Історія української журналістики» (спеціальність 061 Журналістика) для студентів денної та заочної форми навчання.
Дніпро : ДНУ імені О. Гончара, 2022. 41 с.

Схвалено вченою радою
факультету систем і засобів масової комунікації
Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.
Протокол № 9 від 28.04.2022 р.

ВСТУП

Вивчення історії української журналістики XIX – XX ст. передбачає формування у студентів, на основі ґрунтовного засвоєння ними методологічної та фахової літератури, науково правильного розуміння історико-журналістського процесу на всіх етнографічних українських землях та поза ними. Протягом курсу студенти отримають певний обсяг знань про закономірності виникнення, становлення та розвитку української преси, зможуть узагальнити позитивний досвід минулого, застосовуючи його для всебічної підготовки фахівців у галузі журналістики.

Студенти мають навчитися орієнтуватися у процесі формування української журналістики та сприймати його як єдине ціле, що складається з окремих явищ, постатей, подій, розуміти їх роль у цьому процесі, бачити їх взаємозв'язки. Для цього необхідно дослідити діяльність основних видань XIX – XX ст., творчий спадок видатних публіцистів цього періоду, узагальнити досвід інформаційного впливу на суспільство.

На практичних заняттях студенти глибше засвоюють і систематизують отримані на лекціях та під час самостійної роботи знання, а за допомогою тестів перевіряють свій рівень підготовки. Під час практичних занять студенти повинні:

- засвоїти сутність і провідні закономірності українського журналістського процесу;
- мати уявлення про загальні тенденції розвитку української преси з урахуванням суспільно-політичних умов її існування;
- мати уявлення про принципи організації періодичних видань;
- узагальнювати досвід інформаційного впливу на суспільство, зокрема засобів масової інформації;
- зіставляти факти та події з історії української журналістики між собою та аналогічними явищами;
- застосовувати набуті навички для виконання самостійного творчого дослідження історії місцевої преси;

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- передумови та джерела виникнення української журналістики;
- проблеми періодизації української журналістики та основні етапи становлення розвитку української журналістики, особливо в умовах цензурних утисків і статутів;
- особливості становлення та розвитку української журналістики поза етнографічними межами;
- основні та визначальні ідейно-концептуальні засади української преси;
- способи творення й поширення друкованих періодичних видань;
- творчість найвідоміших публіцистів та їх внесок у розвиток української журналістики.

ПРОГРАМА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття 1

Історія української преси як предмет наукового вивчення.

Зародження журналістики в Україні (2 год.)

План

1. Методологічні проблеми вивчення української журналістики.
2. Суспільно-політичні та культурно-національні передумови появи в Галичині на кін. ХІVІІІ – поч. ХІХ ст. україномовної преси. Особливості місцевої преси французькою та польською мовами.
3. Газета «Харьковский еженедельник» – перше видання в Східній Україні.
4. Перший журнал сатири й гумору «Харьковский Демокрит». Жанрові особливості літературного матеріалу.
5. «Украинский вестник» (1816–1819) – перший громадсько-політичний і літературно-науковий журнал в Україні. Загальна характеристика видання.
6. Характеристика інших харківських видань: «Украинский домовод», «Харьковские известия».
7. «Украинский журнал» (1824–1825): історія його створення, редакторська діяльність П. Гулака-Артемівського та О. Склабовського. Видавнича програма журналу.

Завдання для самостійної роботи

1. Опрацювати тему: «Суспільно-політичні, економічні та культурно-національні передумови появи журналістики в Україні». Перші “територіальні” видання ХVІІІ ст. у Львові французькою та польською мовами. Смісл “україніки” та інформування населення про українські справи».
2. Опрацювати тему: «Украинский вестник» (1816–1819) – перший громадсько-політичний і літературно-науковий журнал в Україні. Колективне редагування журналу Р. Гонорським, Є. Філомафітським, Г. Квіткою. Головне завдання: «дать лучшее понятие о здешнем крае», ознайомлення читачів із історією України, пробудженням любові до неї».

Семінарське заняття 2

Українська альманахова журналістика 30 – 40 рр. ХІХ ст. (2 год)

План

1. Харківський осередок романтизму: світоглядна та естетична програма, видавнича діяльність як вияв національної та соціальної позиції.
2. Загальна характеристика українських альманахів 30 – 40-х рр. ХІХ ст. Соціальна спрямованість і жанрова різноманітність матеріалів. Висвітлення ідей національної свідомості та демократизму.

3. «Украинский альманах»: історія створення видання та редакційний колектив. Значення альманаху в історії української журналістики.

4. «Утренняя звезда» І. Петрова. Місце альманаху в добу романтизму.

5. «Ластівка» Є. Гребінки, історія створення видання. Твори романтичного та реалістичного стилю. Редакційні матеріали видавця («Так собі до земляків», «До побачення»). Відгуки сучасників.

6. «Сніп» О. Корсуна. Художньо-стильова багатоманітність творів (публікація оригінальних творів М. Костомарова, М. Петренка, В. Писаревського; українські переклади віршів Ф. Петрарки, Дж. Г. Байрона, чеських народних пісень тощо). Запровадження фонетичного принципу написання слів іншомовного походження.

7. «Молодик» І. Бецького. Участь Г. Квітки-Основ'яненка, М. Костомарова, В. Карабіна у підготовці видання. Допомога Т. Шевченка під час підготовки збору матеріалів для альманаху. Втілення ідеї літературного «возз'єднання Росії».

8. Альманах М. Максимовича «Киевлянин»: зміст і структура видання.

9. «Южный русский сборник», упорядкований А. Метлинським. Мовні особливості опублікованих матеріалів.

Завдання для самостійної роботи

1. Опрацювати та охарактеризувати зміст цензурних статутів першої половини ХІХ ст.

2. Опрацювати тему: «Украинский альманах» (1831, Харків) І. Розковшенка та І. Срезневського. Історія видання. Українська тематика в альманасі. Питання розвитку науково-літературної критики. Перші переклади творів О. Пушкіна й А. Міцкевича українською мовою».

Семінарське заняття № 3

Розвиток преси на східноукраїнських землях 50–70-х рр. ХІХ ст. (2 год.)

План

1. Національне відродження українського суспільства у другій половині 50-х рр. ХІХ ст. Виникнення «Громад» народно-просвітницького характеру, спроби організації громадянства на основі культурно-наукової діяльності.

2. Збірка «Записки о Южной Руси» П. Куліша як перша ластівка літературно-наукового руху 50 – 70-х рр. ХІХ ст. Порушення питання про самостійність української мови, виклад історичних документів.

3. «Хата» П. Куліша як «журнал з малоросійським напрямком». Публікація кращих творів українських письменників (Т. Шевченка, Марка Вовчка, Є. Гребінки, Я. Щоголева та ін). Передмова та критичні зауваження видавця.

4. «Основа» як перший всеукраїнський суспільно-політичний і літературно-художній друкований орган. Реалізація у діяльності принципу «Добра хочу браттям і Руській землі» (В. Мономах). Публікація творів красного письменства та їх значущість. Редакційна колегія й автори журналу.

5. Публіцистична робота «Листи з хутора» в контексті ідеології «Основи»: жанрова характеристика, мистецтво аргументації, провідні ідеї.

6. Полеміка журналу «Основа» з іншими виданнями стосовно українського питання, взаємовідносин із іншими націями, своєрідності та самобутності української мови та літератури. І. Франко про журнал. Значення «Основи».

7. Зміст, суспільний резонанс та практичні наслідки статті «Думки южноруса. Про викладання южноруською мовою» М. Костомарова в журналі «Основа».

8. Полемічна праця «Іудеям» М. Костомарова як першопричина дискусії з національного питання на сторінках журналу «Основа», її учасники, мета, зміст та полемічне спрямування.

9. Співпраця М. Костомарова з журналом «Киевская старина».

10. Ініціатива видання «Черниговского листка» Л. Глібова. Захист інтересів українського народу, всебічне вивчення побуту України, зокрема Чернігівщини.

Завдання для самостійної роботи

1. Опрацювати та законспектувати «Листи з хутора» П.Куліша.

2. Опрацювати історичну роботу М. Костомарова «Думки про федеративне начало в Давній Русі», історико-літературну розвідку «Огляд творів, писаних українською мовою», полемічну працю «Іудеям».

3. Охарактеризуйте дискусію М. Костомарова із В. Крестовським щодо постаті Г. Сковороди.

Семінарське заняття 4

Розвиток преси в Західній Україні (1860 - 1905) (2 год.).

План

1. Два напрямки розвитку української преси: москвофільський (староруський) та народовський (радикальний). Періодика москвофілів: офіційні видання австрійського уряду, громадсько-політичні газети та журнали, літературно-наукові часописи, фахові та спеціалізовані видання.

2. Газета «Зоря Галицька»: історія створення, періоди існування газети, причини занепаду. Значення газети в суспільно-культурному житті Західної України.

3. Літературно-політичний часопис «Слово», його виникнення, суспільно-національне «обличчя», способи розповсюдження, додатки, редакція та співробітники, зміст видання, оцінка.

4. Народження української народовської преси («Вечерниці», «Мета», «Нива»).

7. Газета «Батьківщина»: суспільно-політичні обставини виникнення, програма, основні учасники, характер та спрямованість матеріалів.

8. Газета «Діло». Загальна характеристика: заснування, періодизація історії видання, жанрові та тематичні особливості матеріалів.

9. Перші сатирично-гумористичні часописи в Західній Україні («Клепайло» А. Вахнянина, «Гомін», «Фірман», «Жельман» О. Партицького, «Дукля», «Кропило», «Страхопуд» Й. Ливчака та ін.).

Завдання для самостійної роботи

1. Ознайомитися з історією москвофільства в Галичині і з'ясувати вплив слов'янофільства на його виникнення. Визначити суспільно-історичні передумови його виникнення й ідеологічні постулати течії.

2. Ознайомитися зі статтею Еремія Русина «Чего маєм желати?», анонімною статтею «Спор Украины за язык в Харькове», редакційною статтею «От Львова (Погляд в будучність)», програмною статтею «Послание к братьей Киевлян. Киев. 21 червня 1862» та «Дещо на ответ братьям Украинцам».

3. Охарактеризувати історичний феномен «Весни народів».

Семінарське заняття 5

Радикальна журналістика (2 год)

План

1. Виникнення радикального (соціалістичного) напрямку в українській суспільно-політичній думці. Роль М. Драгоманова в організації української політичної думки. Коло завдань української журналістики, визначених М. Драгомановим.

2. Безцензурні видання за межами України. Женева як центр російської й української еміграції 70 – 80-х рр. ХІХ ст. Заснування вільної української друкарні у Відні (1876). Женевські видання М. Драгоманова в оцінці І. Франка.

3. Журнал «Друг» як перше періодичне видання українських радикалів. «Листи до редакції журналу «Друг» М. Драгоманова (Українця) та їх роль у еволюції часопису: основні ідеї та проблеми, дискусії навколо них, погляди на мову та літературу, авторська концепція розвитку культури та народу.

4. Радикальний журнал «Громадський друг» і супровідні збірники. Твори І. Франка на сторінках альманаха.

5. І. Франко як організатор журналу «Світ». Значення творів І. Франка на сторінках видання: художні твори, переклади, наукові матеріали, роботи з етнографії та статистики, публіцистика, літературна критика.

6. Заснування друкованих органів радикальної партії: журнал «Народ» та газета «Хлібороб». Роль І. Франка та М. Павлика у їх виданні. Жанрово-тематична різноманітність матеріалів. Спеціальний додаток «Из России и для России» до журналу «Народ». Причини припинення виходу видань.

7. Журнал «Життє і слово». Два періоди розвитку видання. Жанрове багатство літературно-публіцистичних матеріалів. Суспільно-політичне підґрунтя журналу, пропаганда робітничого та соціалістичного руху.

8. Газети «Радикал», «Громадський голос», «Новий громадський голос», «Громада», видавнича серія «Хлопська бібліотека» як другий етап розвитку радикального руху та його преси. Участь М. Павлика й І. Франка у цих виданнях.

Завдання для самостійної роботи

1. Опрацювати тему: «Зародження української радикальної та соціалістичної преси. Роль М. Драгоманова в організації української політичної думки. Коло визначених ним завдань української журналістики (тези до задуманого часопису «Поступ», листування з І. Франком). Три листи публіциста-політика до редакції журналу «Друг» (1877), реформація видання».

2. Законспектувати статті І. Франка «Критичні письма о галицькій інтелігенції», «Література, її завдання та найважливіші віхи».

3. Переглянути фільм «І. Франко» (проект «Великі українці» 2008 р.).

Семінарське заняття 6

Українська преса в роки Першої світової війни (2 год.)

План

1. Введення воєнного стану та цензури з початком бойових дій. Припинення діяльності більшості українських видань на всіх етнографічних землях.

2. Українські видання на бойових фронтах. Особливості преси Українських Січових Стрільців («Вісник пресової квартири УСС», «Бомба», «Самопал», «У.С.С.», «Тифусна одноднівка»).

3. Видавнича та журналістська діяльність Союзу визволення України, його офіційний друкований орган «Вісник СВУ».

4. Поява преси полонених українців у таборах Австро-Угорщини та Німеччини («Метелик» та «Розвага» у Фрайштадті; «Громадська думка» і «Просвітній листок» у Вецлярі; «Вільне слово», «Нова зоря» й «Селянин» у Зальцведелі; «Розсвіт» у Раштаті та ін.).

5. Участь у діяльності таборової преси П. Карманського. Б. Лепкого, О. Терлецького, З. Кузелі, В. Сімовича, В. Бахталовського, А. Жука та ін.

6. Українська преса за кордоном: «Боротьба» у Женеві, «Робітничий прапор» у Софії. Виникнення української преси іншими мовами – німецькою («Ukrainisches Korrespondenzblatt» та «Ukrainische Nachrichten» у Відні), французькою («La Revue

Українське» в Лозанні), англійською («The Ukraine» в Лозанні) й угорською («Ukraina» в Будапешті).

7. Поступове відродження української преси в Галичині після закінчення війни. Відновлення діяльності газети «Діло».

Завдання для самостійної роботи

1. Опрацювати тему: «Українські видання на бойових фронтах. Преса Українських Січових Стрільців («Вісник пресової квартири УСС», «Бомба», «Самопал», «У.С.С.», «Тифусна одноднівка»).

2. Розглянути видавничу та журналістську діяльність Союзу визволення України, його офіційного друкованого органу «Вісник СВУ».

Семінарське заняття 7

Українська журналістика доби Центральної Ради та у роки боротьби за українську державність (2 год.)

План

1. Прийняття закону про пресу. Легалізація партій та їх друкованих органів. Розвиток партійної преси. Українські видання у Петрограді та Москві.

2. Доба Центральної Ради. Створення газетної мережі різних політичних сил. Початок диференціації друкованої продукції: загальнополітичні, галузеві, інформаційні видання.

3. Прийняття декретів про пресу. Закриття українських російськомовних газет, опозиційних новому режиму, конфіскація їх матеріально-технічної бази, репресії щодо журналістів.

4. Методи та форми організації газетних матеріалів, джерела інформації. Жанрова палітра газетних матеріалів.

5. Зміна структури преси у період гетьманського режиму.

6. Активізація Української партії соціалістів-самостійників (УПСС). Газета «Самостійник» (Київ) та місцеві видання.

7. Створення загальнополітичних позапартійних видань і спільних друкованих органів різних партій.

8. Діяльність Українського телеграфного агентства (УТА). Створення бюро передплати на українські газети.

9. Зміна політичної ситуації в Україні після гетьманського режиму та формування уряду Директорії відновленої УНР. Характеристика ідеологічних платформ, тематичних напрямків періодичних видань, їх стильової та жанрової різноманітності.

Завдання для самостійної роботи

1. Опрацювати та законспектувати статті «Велика хвиля», «Українство и российская пресса» М. Грушевського, «Тимчасове правительство одкида

домагання Центральної Ради», «Перед рішучим виступом» В. Винниченка, «З українського життя», «Критика чи деморалізація», «До практичних завдань українства» С. Петлюри (на вибір).

2. Преса Катеринославщина періоду визвольних змагань.

Семінарське заняття 8

Українська преса в роки непу та українізації (1921 – 1930 рр.) (2 год.)

План

1. Преса в умовах непу. Створення Головліту та запровадження ним режиму заборон і контролю за усним і друкованим словом. Збільшення кількості мережі масово-політичних, літературно-художніх і галузевих журналів.

2. Перші кроки українського інформаційного радіомовлення. Роль радіогазет в інформуванні населення.

3. Своєрідність історико-публіцистичного процесу 20-х рр. ХХ ст. Наукове українознавче видання «Україна», відновлене М. Грушевським після повернення з еміграції.

4. Журнали письменницьких угруповань: «Червоний шлях», «Вапліте», «Плуг» та ін. Журнали Українського академічного товариства «Союз» та Комітету українського студентства – «Промінь» і «Життя».

5. Літературна дискусія 1925 – 1928 рр. Памфлети М. Хвильового. Роль О. Шумського в посиленні національного культурного відродження.

6. Преса Галичини. Прогресивні видання соціал-демократичної партії. Преса повітових Національних Рад. Літературно-наукові та наукові друковані органи.

7. Поява перших українських періодичних видань на Волині та Холмщині в умовах польського поневолення.

8. Політичні та матеріальні труднощі в організації друкованих видань на Буковині.

9. Преса Закарпаття. Роль газети «Свобода» (редактор А. Волошин) у боротьбі з москвофільством.

10. Роль преси європейської та заокеанської політичної еміграції у становленні української ідеї. Спільні та специфічні риси у творчості українських публіцистів в Україні та в еміграції.

Завдання для самостійної роботи

1. Опрацювати та законспектувати памфлети М. Хвильового «Камо грядеши» й «Україна чи Малоросія».

2. Законспектувати розділ «Українізація та її розгром» з роботи І. Дзюби «Інтернаціоналізм чи русифікація».

3. Розглянути роль преси європейської та заокеанської політичної еміграції в розвитку української ідеї. Ознайомитися з організаторською і публіцистичною

діяльністю О. Шаповала, Є. Маланюка, А. Ніковського, В. Липинського, А. Волошина, І. Огієнка та ін.

Семінарське заняття 9

Самвидав. Підпільна та неформальна преса (2 год.)

План

1. Зародження дисидентського руху в Україні.
2. Самвидав як культурно-політичний феномен початку 60-х – кінця 80-х рр. ХХ ст. в СРСР та країнах соцтабору. Характерні риси самвидаву.
3. Тлумачення терміну «самвидав».
4. Українська підпільна та неформальна преса самвидаву, етапи її розвитку (літературний, анонімний, авторський).
5. Представники дисидентського руху та їх творчість.
6. «Український вісник» В. Чорновола – флагман самвидаву та перше напівлегальне періодичне видання середини ХХ ст. Програма видання та надруковані матеріали. Шляхи розповсюдження видання.
7. «Лихо з розуму» В. Чорновола – перший український документальний збірник.
8. «Інтернаціоналізм чи русифікація» І. Дзюби. Аналіз національно-культурної політики радянської влади.
9. Журнал «Поступ». Позиція та плани видавців часопису, викладені в статті «Наші засади».
10. Журнал «Кафедра» – один із останніх на самвидавньому полі часописів .
11. Місце і роль дисидентства та самвидаву в національно-демократичному русі («Український національний фронт», «Гомін», «Спілка української молоді Галичини» , «Українського національно-визвольного фронту» (УНВФ).

Завдання для самостійної роботи

1. Опрацювати та законспектувати роботи «Інтернаціоналізм чи русифікація» І. Дзюби, «Лихо з розуму» В. Чорновола.
2. Переглянути фільм «В. Чорновіл» (проект «Великі українці»).
3. Охарактеризувати специфіку дисидентського руху.
4. Ознайомитися з матеріалами з історії самвидаву на сайті «Історична правда» В. Кіпіані (<https://www.istpravda.com.ua>).
5. Опрацювати й охарактеризувати самвидав рідного регіону. Підготувати аналіз публікацій самвидаву.

Семінарське заняття 11

Українська періодика кін. ХХ –поч. ХХІ ст. (6 год)

План

1. Вплив соціокультурних чинників на трансформаційні процеси в ЗМІ.
2. Розширення репертуару української періодики кін. ХХ –поч. ХХІ ст. Нова генерація журналів з питань історії, етнології, краєзнавства, політології, культури («Київська старовина», «Український історичний журнал», «Українська діаспора», «Українські проблеми», «Генеза», «Критика», «Український гуманітарний огляд», «Українська культура», «І»).
3. Літературно-мистецькі часописи («Дніпро», «Київ», «Вітчизна», «Дзвін», «Березіль», «Кур'єр Кривбасу»).
4. «Українська літературна газета»: відновлення та вкорінення традицій української емігрантської преси в сучасній українській культурі.
5. «Літературна Україна»: новий етап розвитку найдавнішого літературного часопису в Україні.
6. «Дзеркало тижня» та «День»: історія створення й функціонування українського інваріанту західноєвропейської якісної преси.
7. Суспільно-політичні тижневики («Країна», «Кореспондент», «Український тиждень», «Фокус»).
8. «Zbruč» як тип нового видання.

Завдання для самостійної роботи:

1. Порівняти стильові особливості публіцистики в популярних українських виданнях «Країна» та «Zbruč».
2. Аналітичне читання кн. О. Бойченка «Країна за Збручем» (<https://www.yakaboo.ua/ua/kraina-za-zbruchem-1858489.html#tab-fragment>).

Семінарське заняття 12.

Світоглядна публіцистика (6 год.)

План

1. Публіцистика як різновид творчої діяльності.
2. Роль публіцистики в суспільстві. Її узалежнення від ідеологічних чинників у тоталітарному суспільстві.
3. Публіцистика в сучасному інформаційному просторі: комунікативні особливості.
4. Світоглядна журналістика: історія поняття, її особливості. Український інваріант західноєвропейської есеїстичної традиції.
5. Проблеми національного катастрофізму в публіцистиці О. Гончара в 90-х рр. ХХ ст.: мова, історія, культура, екологія, «духовний Чорнобиль» (ст. «Звізда Полин», зб. «Чим живемо: на шляхах до українського Відродження»).

6. Осмислення соціальної категорії свободи письменниками-публіцистами в зб. «Нерви ланцюга. 25 есеїв про свободу» (2003 р.).
7. Есеїстика:
 - а) Ю. Андруховича (зб. «Тут похований Фантомас», «Дезорієнтація на місцевості», «Ворохтаріум»);
 - б) Т. Прохаська (зб. «FM Галичина», «Так, але...»);
 - в) В. Махна («Парк культури й відпочинку імені Гертруди Стайн», «Котилася торба»);
 - г) А. Содомори («Praesens historicum»);
 - д) В. Коротича (авторська колонка у виданні «Бульвар»).

Завдання для самостійної роботи:

1.). Написати есей на тему: «Свобода від/ свобода для...» (стилізація одного з есеїв зб. «Нерви ланцюга. 25 есеїв про свободу», // «Читаючи книгу...» // «Сьогодення історії...» (стилізація есею «Praesens historicum» А. Содомори).

Семінарське заняття 13

Становлення й розвиток діаспорної преси (2 год.)

План

2. П'ять хвиль еміграції (трудова, політична, економічна, заробітчанська, освітня).
3. Церква як націєтворчий та духовний чинник життя української діаспори. Роль церкви в становлення країномовної періодики.
4. Україномовна періодика в:
5. а) Америці («Аляска Геральд», «Свобода», «NOVA газета», «Закордонна Газета», «Українське життя», «Українське слово», «Наше життя», «Національна трибуна», «Вісті комбатанта»). Газети «Свобода» як найдавніше українське періодичне видання;
6. б) Канаді («Канадійський фермер», «Український голос», «Канадійський русин», «Робітниця», «Світ молоді», «Наш поступ», «Наша мета», «Українська газета», «Всесміх»);
7. г) Австралії («Українець в Австралії», «Вільна думка», «Новий обрій»);
8. в) західноєвропейських країнах: «Наше слово» (Польща), «Пробоем» (Чехія), «Дозвілля», «Сучасність» (Німеччина), «Українські вісті», «Лелеки», «До світла» (Італії), «Визвольний шлях», «Наше слово» (Велика Британія).
9. Традиційні й новітні (вебсайти) періодичні видання.
10. Інститут досліджень української діаспори ім. Любомира Винара

Завдання для самостійної роботи

1. Ознайомитися з проєктом «Відкриваймо світу українську діаспору» (<https://lpnu.ua/miok/proekt-vidkryimo-dlia-ukrainy-ukrainsku-diasporu>)

Список рекомендованої літератури

Білецький О.І., Українська журналістика на тлі доби (історія, демократичний досвід, нові завдання) [Текст] / О. Білецький, С. Сірополко; за ред. К. Костева, Г.Комаринського. – Мюнхен: Техніко-госп. ін.-т, 1993. – 204 с.

Бідзіля Ю. Емігрантська українська преса Італії: проблеми розвитку [Текст] / Збірник праць Науково-дослідного центру періодики. Львів, 2007. Вип. 15. С. 354–364.

Біловус Л. І. Веб-сайти україномовних періодичних видань США як джерело дослідження діяльності української діаспори у напрямі збереження національної ідентичності [Текст] / Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Серія: історія. 2017. Вип. 2. Ч. 3. С. 58–66

Біловус Л. І. Діяльність української церкви у США в обороні національних духовних практик як чинника збереження національної ідентичності (на матеріалі періодичної преси української діаспори) [Текст] / Україна – Європа – Світ: міжнародний збірник наукових праць. Серія: історія, міжнародні відносини. 2017. Вип. 20. С. 337–345.

Богуславський О. Інформаційно-пресова діяльність Центральної Ради та українських урядів 1917 – 1920 років [Текст] / О. Богуславський. – Запоріжжя, 2003. – 236 с.

Бойко-Блохін Ю. Великий класик української літератури П. О. Куліш [Текст] / Ю. Бойко-Блохін. – Мюнхен; Чернівці: Наук. т-во ім. Т. Шевченка, 1997. – 50с.

Винниченко В. Відродження нації [Текст] / В. Винниченко. – Київ – Відень. – 1920. Репринтне відтворення видання 1920 року. Вид-во політичної літератури України, Київ. – 1990.

Габор В. Закарпатська україномовна преса 20– 30-х років ХХ століття у контексті національного відродження краю) [Текст]: автореф. дис. ... канд. філол. наук / В. Габор. — Львів, 1997. – 20 с.

Галич О. «Я полюбив історію над усе...» М. Костомаров про свої наукові зацікавлення історією [Текст] / О. Галич // Слово і час. – 1997. – № 5 – 6. – С. 27 – 29.

Горевалов С. Військова журналістика України в національно-визвольних змаганнях [Текст] / С. Горевалов. — Л., Вид-во від-ня військової підготовки ДУ «Львівська політехніка», 1997. – 230 с.

Грушевський М. Про українську мову й українську справу [Текст] / М. Грушевський // Великий українець. – К.: Київ. ун-т ім. Т.Шевченка, 1992. – С. 18 – 41.

Дзюба І. Інтернаціоналізм чи русифікація [Текст] / І. Дзюба. – К.: Вид. дім “КМ Akademia”, 1998. – 276 с.

Єфремов С.О. Вне закона: К истории цензуры в России [Текст] / С. О. Єфремов // Літературно-критичні статті. – К.: Генеза, 1993. – С. 14 – 47.

Історія української журналістики (1917 – 1997 роки) [Текст]: навч. посіб. для студ. держ. ун-тів спец. «Журналістика» / В. М. Владимиров. – Луганськ : СУДУ, 1998. – 164 с.

Історія української преси [Текст]: хрестоматія / упор., авт. іст.-біогр. нарису та прим. О. Г. Мукомела. – К.: Наша культура і наука, 2001. – 352 с.

Карпенко В. Національна ідея в українській періодиці [Текст] / В. Карпенко. – К.: Центр вільної преси, 1999. – 285 с.

Касьянов Г. Незгодні: українська інтелігенція в русі опору 1960 – 80-х років [Текст] / Г. Касьянов. – К.: Либідь, 1995. – 224 с.

Кіпіані В. «Український вісник» з підпілля. П'ятнадцять років тому В'ячеслав Чорновіл відкрив еру незалежного друку [Текст] / В. Кіпіані // Укр. правда. – 2002. – 21 серп.

Коляструк О. А. Преса УРСР в контексті політики українізації (20 – 30 роки ХХ ст.) [Текст].: автореф. дис...канд.. іст. наук / О. А. Коляструк. – К., 2003. – 20 с.

Коновець О. Ф. Просвітницький рух в Україні ХІХ – першої третини ХХ ст. [Текст] / О. Ф. Коновець. – К.: Хрещатик, 1992. – 259 с.

Крупський І. Національно-патріотична журналістика України (друга половина ХІХ – перша чверть ХХ ст.) [Текст] / І. Крупський. – Л., Світ. – 1995. – 184 с.

Матеріали з історії національної журналістики Східної України початку ХХ століття [Текст] / уклад. Н. М. Сидоренко, О. І. Сидоренко. – К.: Дослідн. центр історії укр. преси, 1999. – 448 с.

Мельник А. Світоглядна публіцистика як філософська журналістика [Текст] / Вісник Львівського університету. Серія журналістика, 2012. Випуск 36. С. 107- 113.

Микола Костомаров і проблеми суспільного та культурного розвитку української нації [Текст]: наук.-практ. конф., присвячена 175 річниці з дня народж. Миколи Костомарова. – Рівне: ПДП, РДК, 1992. – 193 с.

Михайлин І. Л. Нарис історії журналістики Харківської губернії. 1812 – 1917 [Текст] / І. Л. Михайлин. – Х.: Колорит, 2007. – 366 с.: іл.

Мукомела О. Історія української журналістики ХХ ст. [Текст]: хрестоматія / О. Мукомела – К.: Освіта, 2001. – 350 с.

Науменко В. Україна: інформація і свобода слова [Текст] / В. Науменко. – К.: Наук. думка, 1997. – 280 с.

Петлюра С. Статті [Текст] / С. Петлюра. – К., 1993. – 341 с.

Наріжний, С. Українська преса [Текст] / С. Наріжний // Антонович, Д. Українська культура. – Мюнхен, 1988. – С. 153 – 175.

Нечиталюк М.Ф. «Білі плями» у вивченні історії української журналістики: Деякі питання методології і критики наук. джерел [Текст] / М.Ф. Нечиталюк. – Укр. журналістика і нац. відродження: зб. наук. праць. – К.: НМК ВО, 1992. – С. 33 – 38.

Нечиталюк М. Ф. «Зоря Галицька» з погляду сучасного пресознавства [Текст] : доп. та повід. п'ятої Всеукр. наук.-теорет. конф. 27 – 28 листоп. 1998 р./ М. Ф. Нечиталюк // Укр. періодика: історія і сучасність. – Л., 1999. – С. 195 – 212.

Нечиталюк М. Ф. Турботи істориків журналістики [Текст] / М. Ф. Нечиталюк // Вісн. Львів. ун-ту: Сер. Журналістика. – Вип. 16: Журналістика та перебудова. – Л. – С. 68 – 70.

Обертас О. Термін «самвидав» походження і значення [Текст] / О. Обертас // Дивослово. – 2003. – № 8. – С. 6 — 8.

Сидоренко Н. М. Національно-духовне самоствердження [Текст]: в 3 ч. Ч. 1. Українська таборова періодика часів Першої світової війни / Н. М. Сидоренко . – К.: Дослідн. центр історії укр. преси, 1999. – С.155 –184.

Словник журналіста [Текст]: терміни, мас-медіа, постаті / за заг. ред. Ю. М. Бідзілі. – Ужгород: ВАТ «Видавництво “Закарпаття”» 2007. – 224 с.

Тимошик. М. «К печатанию не должно быть допущено...» [Текст] / М. Тимошик // Вісн. Київ. ун-ту. Серія: журналістика. – К., 1995. – Вип. 2. – С.250 – 257.

Темченко Л., Бучарська І. Медійний складник сучасної літературної критики [Текст]/ Вісник національного університету «Львівська Політехніка». Серія «Журналістика». № 1 (3) 2022. С. 89-98. DOI: <https://doi.org/10.23939/sjs2022.01.089>

Темченко Л. В., Бучарська І. С. "Старі – нові" урбаноніми в комунікативному просторі Дніпра: до проблеми рецепції [Текст] /Держава і регіони. Серія : Соціальні комунікації. 2021. № 2 (46). № 4 (48). С. 139-147.

Темченко Л.В. , Бучарська І. С. Світоглядна публіцистика: від збірки «Нерви ланцюга» (2003) до Zbruc-есеїстики [Текст]/ Держава і регіони. Серія : Соціальні комунікації. 2021. № 2 (46). С. 63–70.

М. Титаренко. Світоглядна журналістика: спроба полемічного дискурсу [Текст]/ Вісник Львівського університету. Серія журналістики. 2006. Вип. 28. С. 118-134.

Українська журналістика: вчора, сьогодні, завтра [Текст] / В. І. Шкляр [та ін.]. – К. : [б.в.], 1996. – 168 с.

Українська преса [Текст]: хрестоматія у 2 т. / за ред. д-ра філол. наук, проф. М. Ф. Нечиталюка. – Л., 1999 – 2002.

Т. 1: Преса Східної України 60-х рр. ХІХ ст. – 522 с.

Т. 2: Преса Галичини 60-х рр. ХІХ ст. – 522 с.

Українська періодика: історія та сучасність [Текст] // Матеріали ювілейної наукової конференції, присвяченої 70-річчю багатотиражної газети «Харківський університет». – Х., 1998. – 178 с.

Федоришин П. Преса і українська державність (1917 –1920) [Текст] / П. Федоришин. – Т., 1996. – 96 с.

Харченко К. Час «нового самвидаву»: реанімація, рекреація та релаксація [Текст] / К. Харченко // Дзеркало тижня. – 2004. – 3 – 9 квіт.

Хвильовий М. Твори [Текст]: у 2 т. / М. Хвильовий. – К., Дніпро, 1990. – Т. 2. – 890 С.

Цензурна політика [Текст] // Матеріали з історії національної журналістики Східної України початку ХХ століття. – К., 2001. – С. 17 – 25, 63 – 69.

Чорновол І. Політичні концепції київської «Старої громади»: від проросійського народництва до «Нової ери» [Текст] / І. Чорновол // Сучасність. – 2000. – № 12. – С. 145 – 154.

Шаповал, Ю. Г. «А все ж таки те саме “Діло”: І. Франко – співробітник “Діла”» [Текст] / Ю. Г. Шаповал. – «Дзвін». – 1994. – № 8. – С. 150 – 154.

Шкляр В. Українська журналістика в контексті світової [Текст] / В. Шкляр. – К.: Ін-т журналістики, 1998. – 300 с.

Школьна О. Д. Становлення та розвиток системи періодичної преси Катеринославської губернії 1838-1917 рр. [Текст] : автореф. дис... канд. філол. наук: 10.01.08 / О. Д. Школьна. – К.: Київ. ун-т ім. Т. Шевченка. Ін-т журналістики, — 1997. — 17с.

ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Зародження та методологічні проблеми вивчення української журналістики.
2. Передумови виникнення української журналістики, особливості її функціонування на початковому етапі розвитку.
3. Львівська преса кінця XVIII – початку XIX століття.
4. Журналістський процес в Україні на початку XIX ст. (1812 – 1848 рр).
5. «Харківський період» в історії української журналістики.
6. Альманаховий період в історії української журналістики.
7. Концепція «мальовничої прози» Р. Гонорського та її значення для видання журналу «Украинский вестник».
8. Характеристика цензурних статутів Російської імперії та їх вплив на розвиток української преси.
9. Роль альманаху «Киевлянин» М. Максимовича у розвитку української журналістики.
10. Журналістська діяльність «руської трійці».
11. Журнал «Основа»: концепція, тематика, жанри, структура.
12. Українська альманахова журналістика в Росії.
13. Полеміка з національного питання на сторінках журналу «Основа».
14. Альманах П. Куліша «Хата»: історія створення, автори, основні публікації.
15. «Черниговский листок». Рукописні та друковані видання 60-х рр. XIX ст.

16. Москвофільство як панславїзм. Панславїзм: історія формування й основні ідеологічні постулати.
17. Типологія москвофільської журналістики.
18. Газета «Зоря Галицька»: концепція, тематика.
19. Емігрантські видання М. Драгоманова.
20. Журнал «Киевская старина»: тематика, жанри, авторський склад.
21. Газета «Діло»: загальна характеристика.
22. Журналістська діяльність І. Франка.
23. Система народовської преси.
24. Заокеанська преса кінця ХІХ ст.
25. Видатні журналісти та редактори Східної України ХІХ століття.
26. Початок приватної преси в Східній Україні.
27. «Літературно-науковий вісник»: загальна характеристика.
28. Становлення радикально-соціалістичної преси.
29. Розвиток преси на Буковині.
30. Становлення преси Закарпаття. Мовний характер закарпатських видань.
31. Перші україномовні видання в Східній Україні на початку ХХ ст.
32. Друковані та рукописні видання січових стрільців.
33. Українська таборова преса як національно-духовне явище ХХ століття.
34. Національні видання українських військовополонених періоду Першої світової війни (1914 – 1918).
35. Преса політичних партій і рухів доби української революції.
36. Жанрова палітра газет доби Центральної Ради.
37. Преса Катеринославщина періоду визвольних змагань.
38. Особливості розвитку робітничого руху у 20-х рр. ХХ ст.
39. Українська преса в роки непу та українізації (1921–1928 рр.).
40. Зародження партійно-радянської преси України.
41. Преса Західної України міжвоєнного періоду.
42. Жіноча преса Прикарпаття.
43. Селянська преса Галичини.
44. Загальний стан української преси поза СРСР напередодні Другої світової війни.
45. Зміна структури преси у зв'язку з початком Другої світової війни.
46. Преса ОУН і УПА в роки Другої світової війни.
47. Українська преса Північної Буковини та Закарпаття.
48. Преса української діаспори у міжвоєнний період.
49. Деформаційні процеси в пресі 30-х рр. ХХ ст.
50. Доба лібералізації суспільства та розвиток преси. Самвидав.
51. В. Чорновіл як редактор «Українського вісника».
52. Преса в період перебудови. Нові форми роботи ЗМІ.
53. Етапи трансформації української преси.

ТЕСТИ

Українська журналістика ХІХ ст.

1. Розрізняти «початок преси в Україні» та «початок української преси» і досліджувати їх як два окремі поняття пропонував:

а) І. Кривецький;	в) А. Животко;
б) Ю. Тернопільський;	г) І. Михайлин.

2. Указ Петра 1 про заборону друкарням випускати книги українською мовою вийшов:

а) 5 жовтня 1702 р.;	в) 5 жовтня 1722 р.;
б) 5 жовтня 1720 р.;	г) 5 жовтня 1730 р.;

3. Перша українська газета мала назву:

а) «Kuryer Lwowski»;	в) «Gazette de Leopold»;
б) «Avertissement»;	г) «Зоря Галицька».

4. Перше періодичне видання в Україні вийшло:

а) у 1770 р.;	в) 1796 р.;
б) 1772	г) 1800 р.

р.;

5. Перше видання на території Західної України було:

а) німецькою мовою;	в) французькою мовою;
б) польською мовою;	г) російською мовою.

6. «Львівська газета» існувала у період:

а) 1811 – 1939 рр.;	в) 1811 - 1900 рр.;
б) 1803 – 1918 рр.;	г) 1905 – 1918 рр.

7. Рік виникнення журналістики у Східній Україні:

а) 1811 р.;	в) 1825 р.;
б) 1812 р.;	г) 1800 р.

8. Перше періодичне видання в Україні вийшло:

а) у Києві;	в) Львові;
б) Харкові;	г) Чернігові.

9. Період існування газети «Харьковские известия»:

а) 1820 – 1825 рр.;	в) 1817 – 1825 рр.;
б) 1817 – 1823 рр. ;	г) 1812 – 1825 рр.

10. Журнал «Харьковский Демокрит» виходив:

а) у 1816 рр.;	в) 1815 – 1816 рр.;
б) 1816 – 1820 рр.;	г) 1841 – 1850 рр.

11. Першим у Східній Україні літературно-мистецьким, науковим і громадсько - політичним журналом був:

а) «Харьковский еженедельник»;	в) «Украинский вестник»;
б) «Харьковский Демокрит»;	г) «Літературно-науковий вісник».

12. *Первістком галузевої української журналістики став:*

а) «Украинский домовод»;	в) «Правознавчі аннали»;
б) «Військовий журнал»;	г) «Украинский журнал».

13. *Редактором «Украинского журнала» був:*

а) В. Маслович;	в) О. Складовський;
б) А. Вербицький;	г) В. Барвінський.

14. *К. Нельдехен редагував часопис:*

а) «Харьковские известия»;	в) «Харьковский еженедельник»;
б) «Нова громада»;	г) «Харьковский Демокрит».

15. *Альманахова журналістика на східноукраїнських землях була започаткована:*

а) у Києві;	в) Одесі;
б) Харкові;	г) Полтаві.

16. *Перший альманах на території України:*

а) «Утренняя звезда»;	в) «Український альманах»;
б) «Молодь»;	г) «Основа».

17. *Автором «Супліки до пана іздателя» в альманасі «Утренняя звезда» був:*

а) Г. Квітка;	в) І. Срезневський;
б) Г. Сковорода;	г) П. Куліш.

18. *Під псевдонімом Фалалей Повінухін писав:*

а) Г. Квітка;	в) П. Куліш;
б) Т. Шевченко;	г) М. Костомаров.

19. *Дебют Є. Гребінки відбувся в альманасі:*

а) «Основа»;	в) «Ластівка»;
б) «Український альманах»;	г) «Южнорусский сборник».

20. *У Петербурзі друкували український альманах:*

а) «Сніп»;	в) «Ластівка»;
б) «Український альманах»;	г) «Украинский альманах».

21. *Альманах «Записки о Южной Руси» видавав:*

а) Є. Гребінка;	в) П. Куліш;
б) Л. Жемчужников;	г) М. Костомаров.

22. *«Да ведают потомки православные земли родной минувшую судьбу» (О. Пушкин) – це епіграф альманаху:*

а) «Ластівка»;	в) «Киевлянин»;
б) «Утренняя звезда»;	г) «Киевская старина».

23. *Альманаховий період в історії української журналістики:*

а) 10 – 20-ті рр. XIX ст.;	в) 50 – 60-ті рр. XIX ст.;
б) 30 – 40-ві рр. XIX ст.;	г) кінець XIX ст.

24. *В. Маслович редагував журнал:*

- в) «Правді»; г) «Ластівці».

37. Журнал «Основа» видавався :

- а) у Петербурзі; в) Москві;
б) Києві; г) Полтаві.

38. Полеміку з етнічних питань у 60-ті XIX ст. роки вів часопис:

- а) «Киевский телеграф»; в) «Основа»;
б) «Черниговский листок»; г) «Киевлянин».

39. «Руська трійця» підготувала до друку альманах:

- а) «Зоря»; в) «Русалка Дністрова»;
б) «Галичанин»; г) «Рідний край».

40. Альманах «Записки о Южной Руси» вийшов:

- а) у двох книжках; в) одній книжці;
б) трьох книжках; г) чотирьох книжках.

41. Альманаховий період в XIX ст. закінчився виданням:

- а) «Слово»; в) «Южнорусский сборник»;
б) «Хата»; г) «Основа».

42. Після закриття журналу «Основа» громадівську концепцію було реалізовано у виданні:

- а) «Черниговский листок»; в) «Зоря Галицька»;
б) «Батьківщина»; г) «Громадський друг».

43. Загальна назва газет, які з 1838 р. за царським указом починають друкувати в найбільших містах імперії, у тому числі на Україні:

- а) «Новости»; в) «Вести»;
б) «Губернские ведомости»; г) «Уездные вести».

44. У Російській імперії було заборонено не лише друкувати книги українською мовою, а й ввозити їх з-за кордону після виходу:

- а) указу Петра I від 5 жовтня 1720 р;
б) Валуєвського циркуляра 1863 р.;
в) Емського цензурного указу 1876 р.;
г) Маніфесту 1905 р.

45. Українським публіцистом XIX ст. був:

- а) Л. Глібов; в) П. Куліш;
б) Є. Гребінка; г) М. Романюк.

46. Першою україномовною газетою на західноєвропейських землях було видання:

- а) «Зоря Галицька» (1848 р.);
б) «Українська хата» (1909);
в) «Літературно-науковий вісник» (1898);
г) «Черниговский листок» (1861).

47. Перший редактор «Зорі Галицької»:

а) А. Павенцький;	в) І. Гушалевич;
б) Я. Головацький;	г) В. Маслович.

48. Появу в Галичині народовців засвідчив журнал:

а) «Пчола»;	в) «Вечерниці»
б) «Правда»;	г) «Мета».

49. Статтю «Будьмо народом» вміщено у першому номері газети:

а) «Слово»;	в) «Зоря Галицька»;
б) «Галичо-руський вісник»;	г) «Діло».

50. Ідею польсько-українського примирення у Галичині пропагував часопис:

а) «Dnevnik Ruskyj»;	в) «Церковна газета»;
б) «Зоря»;	г) «Галицько-руська матиця».

51. Газету «Dnevnik Ruskyj» видавала політична організація:

а) Польська Рада Народова;	в) Головна Руська Рада;
б) «Руський собор»;	г) «Галицько-руська матиця».

52. Первісток радикальної журналістики в Галичині:

а) «Дзвін»;	в) «Друг»;
б) «Молот»;	г) «Світ».

53. «Валуєвський циркуляр» датовано:

а) 1863 р.;	в) 1861 р.;
б) 1870 р.;	г) 1864 р.

54. Жіночий журнал, що видавали москвофіли на початку 50-х рр. ХІХ ст.:

а) «Лада»;	в) «Подольська»;
б) «Семейная библиотека»;	г) «Громадниця».

55. У 50-х рр. ХІХ ст. у Галичині з'явилася преса:

а) москвофілів;	в) народовців;
б) радикалів;	г) есерів.

56. Редактором літературно-політичного журналу «Слово» був:

а) Б. Дідицький;	в) Я. Головацький;
б) І. Головацький;	г) А. Павецький.

57. До народовських видань належали:

а) «Вечерниці», «Мета», «Нива», «Русалка»;
б) «Слово», «Діло», «Батьківщина»;
в) «Друг», «Громадський Друг», «Дзвін»;
г) «Вечерниці», «Діло», «Дзвін».

58. Хронологічні рамки функціонування газети «Діло»:

а) 1861 – 1877 рр.;	в) 1880 – 1939 рр.;
б) 1880 – 1895 рр.;	г) 1900 – 1939 рр.

59. Публіцистичний твір І. Франка:

- а) «Дещо про себе самого»; в) «Солідарності!»;
 б) «Із секретів поетичної творчості»; г) «Дневник».

60. Народження української радикальної та соціалістичної преси пов'язане з іменем:

- а) М. Драгоманова; в) М. Грушевського;
 б) І. Франка; г) Д. Донцова.

61. Рукописний гумористично-сатиричний журнал громадівців мав назву:

- а) «Громадниця»; в) «Києвлянин»;
 б) «Помишниця»; г) «Лада».

62. До української радикальної преси належали:

- а) «Слово», «Діло», «Батьківщина»;
 б) «Громадський Друг», «Дзвін», «Молот»;
 в) «Мета», «Нива», «Батьківщина»;
 г) «Слово». «Дзвін», «Нива».

63. Перше на території Східної України видання українською мовою:

- а) «Хлібороб»; в) «Громадська думка»;
 б) «Рідний край»; г) «Зоря Галицька».

64. «Літературно-науковий вісник» редагував:

- а) І. Франко; в) П. Куліш;
 б) М. Грушевський.; г) М. Павлик.

65. Першим видавцем газети «Киевский телеграф» був:

- а) А. фон Юнк; в) О. Лашкевич;
 б) М. Драгоманов; г) І. Дідицький.

66. Роки існування журналу «Киевская старина»:

- а) 1882 – 1906 рр.; в) 1882 – 1888 рр.;
 б) 1890 – 1906 рр.; г) 1890 – 1905 рр.

67. Часопис народівців, орієнтований на селянство:

- а) «Батьківщина»; в) «Діло»;
 б) «Зоря»; г) «Хлібороб».

68. Друге за хронологією радикальне видання в Галичині:

- а) «Громада»; в) «Громадський друг»;
 б) «Слово»; г) «Батьківщина».

69. Емський указ, який заборонив видання українською мовою, було видано:

- а) у 1863 р.; в) 1876 р.;
 б) 1865 р.; г) 1861 р.

70. До перших партійних видань в Україні належали:

- а) «Слово», «Діло»; в) «Народ», «Хлібороб»;
 б) «Рада», «Нова Рада»; г) «Рада», «Слово».

71. *Перше на території Східної України видання українською мовою:*

а) «Хлібороб»;	в) «Рідний край»;
б) «Громадська думка»;	г) «Друг».

72. *Концепцію модернізму на початку ХХ ст. відстоювали у виданні:*

а) «Нова Рада»;	в) «Українська хата»;
б) «Стерно»;	г) «Літературно-науковий вісник».

73. *Газета «Слово» виходила:*

а) у Полтаві;	в) Львові;
б) Києві;	г) Катеринославі.

74. *Перша українсько-польська газета Східної України виходила:*

а) у Лубнах;	в) Києві;
б) Харкові;	г) Одесі.

75. *Головна Руська Рада, що виникла у Львові у 1848 р., офіційним друкованим органом мала газету:*

а) «Діло»;	в) «Зоря Галицька»;
б) «Правда»;	г) «Хлібороб».

76. *Ініціатором створення газети «Діло» був:*

а) І. Франко;	в) В. Барвінський;
б) І. Белей;	г) М. Павлик.

77. *Журнал «Життє і слово» видавав:*

а) І. Франко;	в) М. Павлик;
б) П. Куліш;	г) М. Драгоманов.

78. *«Літературно-науковий вісник» редагував:*

а) І. Франко;	в) М. Грушевський;
б) П. Куліш;	г) М. Павлик.

79. *Газета «Громадська Думка» виходила у місті:*

а) Київ;	в) Харків;
б) Одеса;	г) Львів.

80. *Видавцем і редактором перших приватних видань у Галичині був:*

а) Б. Дідицький;	в) І. Гушалевич;
б) Й. Могильницький;	г) А. фон Юнк.

81. *«Просвіта в народному дусі» – гасло журналу:*

а) «Украинский вестник»;	в) «Основа»;
б) «Нова громада»;	г) «Києвлянин».

82. *Видання «Новини» та «Пчола» редагував:*

а) І. Белей;	в) І. Гушалевич;
б) Ю. Федькович;	г) І. Франко.

83. *Сучасники називали українською історичною енциклопедією журнал:*

а) «Основа»;	б) «Киевская старина»;

в) «Літературно-науковий вісник»; г) «Хата».

84. Приватна преса в Східній Україні була започатковано газетою:

а) «Киевлянин»; в) «Черниговский листок»;
б) «Киевский телеграф»; г) «Киевская старина».

85. Найпопулярнішим сатирично-гумористичним журналом у Східній Україні під час Російської революції був:

а) «Страхопуд»; в) «Шершень»;
б) «Харьковский демокрит»; г) «Бджола».

86. У грудні 1905 р. у Києві побачив світ перший номер газети:

а) «Громадське слово»; в) «Громадська думка»;
б) «Світ»; г) «Нова рада».

87. Журнал «Літературно-науковий вісник» видавали:

а) у Львові та Києві; в) Києві та Полтаві;
б) Москві; г) Києві та Петербурзі.

88. Першим жіночим альманахом у Прикарпатті (1887 р.) був:

а) «Наша доля»; в) «Жіноча доля»;
б) «Перший вінок»; г) «Громадниця».

89. Видавцем і редактором перших приватних видань в Галичині був:

а) Б. Дідицький; в) І. Гушалевич;
б) Й. Могильницький; г) Ю. Федькович.

90. Автором брошури «Слово на слово до редактора «Слова»» був:

а) І. Вагілевич; в) М. Шашкевич;
б) А. Кобилянський; г) І. Франко.

91. Перший в Україні журнал сатири та гумору називався :

а) «Харьковский демокрит»; в) «Страхопуд»;
б) «Фірман»; г) «Шершень».

92. На першому етапі свого існування газета «Зоря Галицька» була друкованим органом:

а) «Матиці руської»; в) Головної руської Ради;
б) «Руського собору»; г) «Громади».

93. Жіночий журнал, що видавався москвофілами на початку 50-х рр. XIX ст., називався:

а) «Лада»; в) «Семейная библиотека»;
б) «Подольянка»; г) «Громадниця».

94. До перших партійних видань в Україні належали:

а) «Слово», «Діло»; в) «Рада», «Нова Рада»;
б) «Народ», «Хлібороб»; г) «Дзвін», «Друг».

1. Поновлення досліджень вчених у галузі журналістики пов'язане:

- а) із «розстріляним Відродженням» 20 – 30 -х рр. ХХ ст.;
- б) 50-ми рр. ХХ ст., коли були створені факультети журналістики у Київському та Львівському університетах;
- в) 80- ми рр. ХХ ст. – часом перебудови;
- г) початком 90-х рр., коли в Україні було проголошено незалежність.

2. Таборовим часописом початку ХХ ст. було видання:

- а) «Руське слово»;
- б) «Хлібороб»;
- в) «Просвітній листок»;
- г) «Український скиталець».

3. Українське телеграфне агентство у 1918 р. очолював:

- а) Д. Донцов;
- б) М. Грушевський;
- в) А. Ніковський;
- г) С. Петлюра.

4. Умови діяльності східноукраїнських часописів початку ХХ ст. розглянуто у статті:

- а) «Тяжким шляхом» Б. Грінченка;
- б) «Поza межами можливого» І. Франка;
- в) «Поети і інтелігенція» В. Стефаника;
- г) «Інтернаціоналізм чи русифікація» І. Дзюби.

5. Публіцист східноукраїнських часописів початку ХХ ст.:

- а) М. Грушевський;
- б) М. Шаповал;
- в) С. Єфремов;
- г) Г. Квітка-Основ'яненко.

6. У Катеринославі на початку ХХ ст. україномовні часописи видавала організація:

- а) «Просвіта»;
- б) Товариство українських поступовців;
- в) «Стара громада»;
- г) «Братство тарасівців».

7. Концепцію модернізму на початку ХХ ст. відстоювали у виданні:

- а) «Нова Рада»;
- б) «Українська хата»;
- в) «Стерно»;
- г) «Світло».

8. На початку ХХ ст. з українськими часописами Москви та Петербурга співпрацював:

- а) М. Славинський;
- б) Б. Лепкий;
- в) С. Петлюра;
- г) М. Ірчан.

9. Роки існування журналу «Українська Хата»:

- а) 1900 – 1905 рр.;
- б) 1909 – 1914 рр.;
- в) 1905 – 1913 рр.;
- г) 1900 – 1914 рр.

10. Гумористичний часопис початку ХХ ст.:

- а) «Бджола»;
- б) «Перець»;
- в) «Шершень»;
- г) «Страхопуд».

11. Преса української діаспори після Першої світової війни розвивалася:

- а) у Росії та Канаді;

- б) Чехії, Франції, Бразилії, Китаї та на Далекому Сході;
в) Чехії, Франції, Бразилії;
г) Америці, Канаді.

12. Таборовий часопис початку ХХ ст. – це:

- а) «Руське слово»; в) «Хлібороб»;
б) «Просвітній листок»; г) «Український скиталець».

13. У роки Першої світової війни виходив «Вісник Союзу визволення України»:

- а) у Варшаві; в) Відні;
б) Берліні; г) Празі.

14. Перший український педагогічний журнал мав назву:

- а) «Світло»; в) «Шершень»;
б) «Українська хата»; г) «Сяйво».

15. Місячник початку ХХ ст., присвячений українському мистецтву, – це:

- а) «Світло»; в) «Рілля»;
б) «Сяйво»; г) «Українська хата».

16. Український часопис, який виходив у Москві та Петербурзі на початку ХХст., – це:

- а) «Украинская жизнь»; в) «Селянин»;
б) «Світанок»; г) «Українська хата».

17. Видавництво «Українська преса» в Галичині між двома світовими війнами очолював:

- а) І. Белей; в) А. Крушельницький;
б) І. Тиктор; г) Д. Донцов

18. «Медовий місяць» розвитку вітчизняної преси – це:

- а) березень 1917 р.; в) листопад 1917 р.;
б) листопад 1918 р.; г) грудень 1918 р.

19. Диференціація друкованої продукції на загальнополітичні, галузеві та інформаційні видання відбулася:

- а) у 1917 – 1920 рр.; в) 30-х рр. ХХ ст.;
б) 60-х рр. ХХ ст.; г) 90-х рр. ХХ ст.

20. Інформаційний бюлетень Української Центральної Ради мав назву:

- а) «Вільна Україна»; в) «Нова рада»;
б) «Вісті Української Центральної Ради»; г) «Робітнича газета».

21. Центральну раду, яка серед інших демократичних свобод проголосила свободу слова, було створено 17 березня:

- а) 1917 р.; в) 1918 р.;
б) 1919 р.; г) 1920 р.

22. Памфлет С. Єфремова «Лист без конверта», адресований Ю. Коцюбинському, надрукувала газета:

- б) «Боротьба», «Народна воля», «Соціаліст-революціонер», «Земля і воля»;
- в) «Рада», «Нова рада»;
- г) «Народне слово», «Україна».

35. *«Пролетарий», «Звезда», «Голос социал-демократа» – це видання:*

- а) Української соціал-демократичної робітничої партії;
- б) Української партії соціалістів-революціонерів;
- в) більшовицької та меншовицької партій;
- г) партії анархістів.

36. *«Самостійник» – це видання:*

- а) більшовицької та меншовицької партій;
- б) Української партії соціалістів-революціонерів;
- в) Української партії соціалістів-самостійників;
- г) Соціал-демократичної робітничої партії.

37. *Бюро передплати на українські газети було створено протягом:*

- а) революції 1905 р.;
- б) Першої світової війни;
- в) Гетьманщини;
- г) у 30-х рр. ХХ ст.

38. *Перше українське інформаційне агентство мало назву:*

- а) БУП;
- б) УНІАН;
- в) УкрРОСТА;
- г) Укрінформ.

39. *Офіційним органом Української партії соціалістів-федералістів (УПСФ) була газета:*

- а) «Рідний край»;
- б) «Вільна Україна»;
- в) «Нова Рада»;
- г) «Земля і воля».

40. *Сатиричний журнал часів Гетьманщини – це:*

- а) «Бджола»;
- б) «Реп'яхи»;
- в) «Трибуна»;
- г) «Шершень».

41. *Є. Касьяненко редагував газету:*

- а) «Нова Рада»;
- б) «Робоча газета»;
- в) «Вісті ВУЦВК»;
- г) «Робкор України».

42. *Улюблений газетний жанр Остапа Вишні під час його роботи у газеті «Вісті ВУЦВК»:*

- а) нарис;
- б) фейлетон;
- в) інтерв'ю;
- г) стаття.

43. *У 1920 р. заснував і редагував газету «Вісті ВУЦВК»:*

- а) В. Блакитний;
- б) С. Єфремов;
- в) А. Ніковський;
- г) Є. Касьяненко.

44. *Есерівські часописи «Борітеся поборите», «Наш стяг» в еміграції редагував:*

- а) М. Грушевський;
- в) Д. Донцов;

б) В. Винниченко; г) С. Петлюра.

45. Широке застосування масових форм редакційної роботи, «робселькорія» – це ознаки преси:

а) часів непу; в) компартії;
б) часів перебудови; г) часів лібералізації.

46. У створенні науково-літературних видань «Наша культура» та «Рідна мова» під час еміграції брав участь український громадський діяч:

а) І. Огієнко; в) В. Липинський;
б) М. Грушевський; г) В. Винниченко.

47. Під псевдонімами А. Яринович, А. Ганаскович, А. Василько виступав відомий публіцист:

а) М. Грушевський; в) А. Ніковський;
б) В. Винниченко; г) С. Петлюра.

48. Автор статей «І. Туган-Барановський в українській політиці», «Як постала скоропадщина на Україні» – це:

а) С. Петлюра; в) Є. Касьяненко;
б) А. Ніковський; г) Д. Донцов.

49. Науковий друкований орган українознавства «Україна» після повернення з еміграції відновив:

а) В. Винниченко; в) А. Ніковський;
б) М. Грушевський; г) І. Огієнко.

50. Автор брошур «Вільна Україна», «Якої ми хочемо автономії та федерації»:

а) Улас Самчук; в) С. Петлюра;
б) М. Грушевський; г) В. Винниченко.

51. С. Петлюра в 1924 р. у Парижі видавав журнал:

а) «Тризуб»; в) «Трибуна»;
б) «Книгар»; г) «Наш стяг».

52. Найбільшого розвитку таборова преса українських військовополонених набула на початку 20-х рр. ХХ ст.:

а) у Чехословаччині; в) Австрії;
б) Польщі; г) Румунії.

53. В еміграції В. Липинський редагував журнал:

а) «Українська трибуна»; в) «Український скиталець»;
б) «Хліборобська Україна»; г) «Україна».

54. Перший номер органу ЦК КП(б)У «Коммунист» вийшов:

а) у Москві; в) Києві;
б) Одесі; г) Харкові.

55. Перша україномовна газета більшовиків мала назву:

а) «Радянська Україна»; в) «Вісник УНР»;

б) «Зоря»;

г) «Робітник».

56. В українській радянській пресі 20-х рр. ХХ ст. найпопулярнішим був жанр:

а) репортажу;

в) статті;

б) нарису;

г) інтерв'ю.

57. Українське радіо було створено :

а) у 1924 р.;

г) 1961 р.

б) 1941 р.;

в) 1945 р.;

58. У роки робіткорівського руху в кожній редакції на п'ять 5 штатних працівників припадало дописувачів:

а) 10 – 100;

в) 20 – 200 ;

б) 50 – 500;

г) 10 – 50.

59. Обсяг видання, який редакції партійної радянської преси були зобов'язані віддавати під публікації робітничих і селянських кореспондентів, становить:

а) 10% ;

б) 30 % ;

в) 50%.

г) 60%

60. «Переключки» та «рейди» – це явища:

а) 20 – 30-х рр. ХХ ст.;

в) 40 – 60-х рр. ХХ ст.;

б) 80-х рр. ХХ ст.;

г) початку 90-х рр. ХХ ст.

61. Масове радіомовлення в УСРР було розпочато:

а) у 1922 р.;

в) 1925 р.;

б) 1923 р.;

г) 1934 р.

62. Масовими республіканськими газетами 20 – 30-х рр. ХХ ст. були:

а) «Робітнича газета», «Пролетар», «Селянська правда», «Радянське село»;

б) «Вісті ВУЦВК», «Коммунист»;

в) «Робкор України», «Сількор України»;

г) «Пролетар», «Коммунист», «Робкор України».

63. Професійні видання для журналістів 20-х рр. ХХ ст. – це:

а) «Робкор України»;

в) «Нова громада»;

б) «Літературно-науковий вісник»;

г) «Молодой коммунист».

64. Радіотелеграфне агентство України (РАТАУ) було створено:

а) у 1921 р.;

б) 1939 р.;

в) 1941 р.;

г) 1961 р.

65. РАТАУ було перетворено на Укрінформ:

а) у 30-х рр. ХХ ст.;

в) 60-х рр. ХХ ст.;

б) 90- х рр. ХХ ст.;

г) на початку 2000-х рр.

66. У «Вістях ВУЦВК» друкував статті та фейлетони під псевдонімом Валер Проноза:

а) В. Блакитний;

в) Остап Вишня;

б) К. Поліщук;

г) К. Котко.

67. О Довженко працював художником у газеті:

- а) «Вісті ВУЦВК»; в) «Радянське село»;
- б) «Робітнича газета»; г) «Робкор України».

68. В. Блакитний був редактором газети:

- а) «Радянське село» ; в) «Коммунист»;
- б) «Вісті ВУЦВК»; г) «Робітнича газета»

69. Один з найпопулярніших українських журналістів 20 - 30-х рр. ХХ ст., який починав перекладачем у газеті «Вісті» ВУЦВК:

- а) О. Досвітній; в) Остап Вишня;
- б) К. Котко; г) М. Хвильовий.

70. С. Пилипенко редагував газету:

- а) «Радянське село»; в) «Селянська правда»;
- б) «Вісник України»; г) «Сількор України».

71. Невпинне підвищення якості та кількості партійних і радянських газет, незважаючи на запровадження комплексу жорстких і термінових заходів нової економічної політики, почалося:

- а) у 1921 – 1924 рр.; в) 1926 – 1928 рр.;
- б) 1933 – 1934 рр.; г) 1929 – 1933 рр.

72. У 1925 – 1926 рр. відбулося:

- а) поступове піднесення україномовної радянської преси;
- б) витіснення україномовної радянської преси російськомовною;
- в) становлення двомовної преси;
- г) друковані видання були виключно російськомовними.

73. Розвиток фабрично-заводської та стінної преси припадає:

- а) на 1921–1928 рр.; в) 1937 р.;
- б) 1941 р.; г) 1961 р.

74. Монополія політичної влади в галузі інформації була остаточно закріплена:

- а) у 20-х рр. ХХ ст.; в) 30-х рр. ХХ ст.;
- б) 40-х рр. ХХ ст.; г) 70-х рр. ХХ ст.

75. Створення російськомовних республіканських, обласних і міських видань в Україні припадає:

- а) на 20-ті рр. ХХ ст.; в) 30-ті рр. ХХ ст.;
- б) 60-ті рр. ХХ ст.; г) 80-ті рр. ХХ ст.

76. Фахові українські видання для журналістів 30-х рр. ХХ ст. – це:

- а) «Робсількор»; в) «Земля і воля»;
- б) «Звезда»; г) «Молодой коммунист».

77. Республіканська газета 30-х рр. ХХ ст. – це:

- а) «Советская Украина»; в) «Народна воля»;
- б) «Соціаліст-революціонер»; г) «За Батьківщину».

78. *Найпотужніший західноукраїнський видавничо-пресовий концерн - 30 рр. ХХ ст. – це:*

- а) «Українська преса»; в) «Просвіта»;
 б) «Українська військова організація»; г) «Громада»

79. *Видання Спілки визволення України (СВУ):*

- а) «Українське слово», «Діло», «Свобода»;
 б) «Народ», «Республіка», «Нове життя»;
 в) «Вісник політики, літератури й життя»;
 г) «Українське слово», «Нове життя».

80. *Перші видання української політичної еміграції виходили у містах:*

- а) Торонто, Нью-Йорк; в) Москва, Ленінград;
 б) Берлін, Відень, Прага; г) Париж, Харбін.

81. *Українські видання в Канаді:*

- а) «Український вісник», «Канадійський фермер», «Ранок», «Робітничі вісті»;
 б) «Свобода», «Народна воля», «Америка»;
 в) «Голос табору», «За дротом»;
 г) «Український скиталець», «Свобода», «Прапор».

82. *Орган українського жіночого союзу «Жіночий вісник» видавався:*

- а) у Східній Україні; в) Америці;
 б) Західній Україні; г) Бразилії.

83. *Жіночі часописи 30-х рр. ХХ ст. на західноукраїнських землях:*

- а) «Жіноча доля», «Жінка»; в) «Гедзь», «Швачка»;
 б) «Робітниця», «Селянка»; г) «Лада», «Громадниця».

84. *Літературно-наукові та наукові друковані органи Західної України 1921 – 1928 рр.:*

- а) «Наша правда», «Наша земля», «Сільроб»;
 б) «Українська правда», «Молода Україна»;
 в) «Митуса», «Літературно-науковий вісник», «Наука і письменство»;
 г) «Правда», «Свобода», «Зоря».

85. *Августин Волошин – журналіст і редактор газети:*

- а) «Свобода»; в) «Прикарпатська правда»;
 б) «Підкарпатська Русь»; г) «Українська правда»

86. *«З усіх неймовірних епізодів під час розвалу Чехословаччини найбільш фантастичним є те, що сталося упродовж останніх трьох днів у Карпатській Україні... Сьогодні українці і тільки українці чинять опір...шалений опір окупантові... Хуст падає у боротьбі...» Це цитата зі статті, уміщеної 17 березня 1939 р. в газеті:*

- а) «Нью-Йорк Таймс»; в) «Фігаро»;
 б) «Правда»; г) «Свобода».

87. Видання Українського національно-демократичного об'єднання (УНДО) – це:

- а) газета «Свобода»;
- б) часопис «Заграда», газети «Вісті», «Наш клич», «Голос нації»;
- в) газети «Зоря», «Правда», «Неділя»;
- г) газети «Пролетар», «Коммунист».

88. Видання Української військової організації (УВО) – це:

- а) газета «Свобода»;
- б) часопис «Заграда», газети «Вісті», «Наш клич», «Голос нації»;
- в) газети «Зоря», «Правда», «Неділя»;
- г) газети «Пролетар», «Коммунист».

89. Інтенсивна діяльність жіночих об'єднань у Галичині, яка дала поштовх розвитку жіночої преси припала:

- а) на 1925 – 1930 рр.;
- б) 1930 – 1940 рр.;
- в) 1920 – 1930 рр.;
- г) 1940 – 1950 рр.

90. У вересні 1939 р. на теренах Галичини виходив журнал:

- а) «Жіноча доля»;
- б) «Радянська жінка»;
- в) «Наша доля»;
- г) «Селянка».

91. Історію більшовицької преси від 1918 – 1939 рр. розділено на такі періоди:

- а) преса доби Великої Вітчизняної війни, непу, прискореного будівництва, культу особи, масових репресій;
- б) преса доби громадянської війни та встановлення радянської влади, прискореного будівництва, культу особи, масових репресій;
- в) преса доби непу, прискореного будівництва, культу особи, масових репресій;
- г) преса доби прискореного будівництва, культу особи, масових репресій.

92. Структура партійно-радянської преси як у цілому в СРСР, так і в Україні остаточно сформувалася:

- а) у 20-х рр. ХХ ст.;
- б) 40-х рр. ХХ ст.;
- в) 30-х рр. ХХ ст.;
- г) 60-х рр. ХХ ст.

93. Систему «Один партком – одна газета» було прийнято:

- а) у 20-х рр. ХХ ст.;
- б) 50-х рр. ХХ ст.;
- в) 30-х рр. ХХ ст.;
- г) 70-х рр. ХХ ст.

94. Головним друкованим органом комуністичної партії за часів Радянського Союзу було видання:

- а) «Правда»;
- б) «Іскра»;
- в) «Молодий комуніст»;
- г) «Зоря».

95. Передвоєнна партійна преса України розробляла такі тематичні напрями:

- а) вивчення основних положень сталінізму, уславлення успіхів на шляху побудови соціалізму, боротьби з ворогами народу;
- б) досягнення культури й науки, охорона здоров'я, проблеми педагогіки;

- в) боротьба с голодом, розвиток промисловості;
- г) перебудова, гласність.

96. *Монополістом в інформаційному просторі України за радянських часів була преса:*

- а) компартійна;
- б) військова;
- в) демократична;
- г) монополії не було.

97. *Першою ластівкою відновленої української преси в 1941 р. в Українській самостійній державі стала газета:*

- а) «Незалежна Україна»;
- б) «Самостійна Україна»;
- в) «Прикарпатська правда»;
- г) «Свобода».

98. *Д. Донцов видавав журнал «Батава»:*

- а) у Болгарії;
- б) Румунії;
- в) Польщі;
- г) Швейцарії.

99. *Автора статті «Atrophia cerebre», який стверджував, що Україна зазнає утисків через те, що її лідери хворіють на «атрофію мозку», – це:*

- а) С.Бандера;
- б) Д. Донцов;
- в) В. Винниченко;
- г) М. Грушевський.

100. *П. Полтава, О. Горновий, П. Дума – провідні публіцисти:*

- а) часів Гетьманщини;
- б) періоду Другої світової війни;
- в) 60-х рр. ХХ ст.;
- г) 80-х рр. ХХ ст.

101. *У часи Другої світової війни мовлення вели такі українські радіостанції:*

- а) «Радянська Україна», «Дніпро»;
- б) «Шлях», «Знамя»;
- в) «Юнак», «Хлібороб»;
- г) «Україна», «Свобода».

102. *Критика та зміна редакційного складу журналів «Вітчизна» і «Перець» – це події періоду:*

- а) масових репресій;
- б «ждановщини»;
- в) Великої Вітчизняної війни;
- г) перебудови;

103. *Наявність численних «табу» (на соціальні явища, або тематичні пласти, персон, що не могли бути піддані критиці), зорієнтованість на обмежене коло питань, пропаганда панівної ідеології, цензура – це ознаки преси:*

- а) часів непу;
- б) часів перебудови;
- в) компартійної;
- г) доби лібералізації.

104. *У часи непу відбулися певні зрушення в жанрах газетних публікацій – відродилися:*

- а) репортаж, фейлетон;
- б) інформація, повідомлення;
- в) інтерв'ю;
- г) стаття.

105. *Відомими українськими публіцистами ХХ ст. були:*

- а) Є. Маланюк, Д. Донцов;
- б) В. Коротич, Ю. Федькович;
- в) Ю. Федькович, С. Єфремов;
- г) І. Дзюба, О. Маковей.

106. *Для контролю преси в СРСР застосовували такий метод:*

- а) партійний; в) тотальний;
 б) територіальний; г) контроль відсутній.

107. *Осередком української думки в роки перебудови стало видання:*

- а) «Літературна Україна»; в) «Правда України»;
 б) «Дніпро»; г) «Зоря».

108. *Найвідоміше позацензурне видання в Україні 60 – 70-х рр. XX ст. (головний редактор В. Чорновіл) мало назву:*

- а) «Український альманах»; в) «Український вісник»;
 б) «Нова політика»; г) «Самопал».

109. *Один із перших редакторів газети «Комсомольская правда» – український журналіст:*

- а) А. Аграновський; в) Т. Костров;
 б) В. Нарбут; г) Е. Макарський

110. *Період самвидаву в історії української журналістики – це:*

- а) 20 – 40-ві рр. XX ст.; в) 50-ті рр. XX ст.;
 б) 60 – 90-ті рр. XX ст.; г) 70 – 90-ті рр. XX ст.

111. *Жанрова палітра преси доби лібералізації суспільства:*

- а) проблемний нарис, стаття, аналітична кореспонденція;
 б) інтерв'ю, інформація;
 в) фейлетон, памфлет;
 г) інформація, аналітична інформація.

112. *Під псевдонімом Максим Гайдамака в «Українському віснику» друкувався:*

- а) В. Чорновіл; в) С. Хмара;
 б) В. Стус; г) І. Сокульський.

113. *Провідні публіцисти 60-х рр. XX ст.:*

- а) М. Кольцов, І. Еренбург, Б. Польовий;
 б) С. Плачинда, А. Москаленко, М. Подолян;
 в) Кость Котко, С. Касьяненко, В. Блакитний;
 г) О. Досвітній, О. Довженко, К. Котко.

114. *Не мали власних кореспондентів за кордоном у 60 – 70-х рр. XX ст. газети:*

- а) «Известия», «Правда», «Комсомольская правда»;
 б) «Правда Украины», «Радянська Україна»;
 в) «Комсомольская правда», «Труд», «Літературная газета»;
 г) «Зоря», «Известия», «Літературна Україна».

115. *Газета «Євшан-зілля» виходила:*

- а) у 30-ті рр. XX ст.; в) 60-ті рр. XX ст.;
 б) 80-ті рр. XX ст.; г) 90-ті рр. XX ст.

116. *«Золотою добою» преси називають:*

- а) 20 – 30-ті рр. ХХ ст.;
- б) кінець 80-х рр. ХХ ст.;
- в) 60 – 70-ті рр. ХХ ст.;
- г) 90-ті рр. ХХ ст.

117. Журнал «Кафедра» був друкованим органом:

- а) шістдесятників;
- в) Української асоціації незалежної творчої інтелігенції;
- б) комуністичної партії;
- г) дисидентів.

118. Орган Асоціації незалежної творчої інтелігенції – це журнал:

- а) «Дніпро»;
- б) «Кафедра»;
- в) «Київ»;
- г) «Всесвіт».

119. Найвідоміший журналіст 70-х рр. ХХ ст.:

- а) А. Аграновський;
- б) Я. Галан;
- в) В. Коротич;
- г) М. Подолян.

120. У роки перебудови газета «Радянська Україна» стала виходити під назвою:

- а) «Незалежна Україна»;
- б) «Вільна Україна»;
- в) «Демократична Україна»;
- г) «Літературна Україна».

121. Газета років перебудови «Євшан-зілля» була:

- а) культурно-просвітницьким та історичним виданням;
- б) політичним виданням;
- в) націоналістичним виданням;
- г) історичним виданням.

122. Додатком до популярних журналів або дефіцитних книжкових серій у 70 – 80-ті рр. ХХ ст. була передплата на видання:

- а) «Правда», «Комсомольская правда»;
- б) «Комуніст України», «Трибуна лектора»;
- в) «Труд», «Заря»;
- г) «Молодой коммунист», «Юность».

123. Стаття О. Гончара, надрукована на сторінках газети «Літературна Україна», у якій автор осмислив комплекс національних проблем після Чорнобильської катастрофи, мала назву:

- а) «Чим живемо, або на шляхах до національного відродження»;
- б) «Звізда-Полин»;
- в) «Собор у риштуванні»;
- г) «Подорожні нариси».

124. Нові республіканські видання «Робітнича газета», «Патріот Батьківщини», «Вісті з України», «Друг читача», «Український історичний журнал» – це набуток:

- а) 30-х рр. ХХ ст.;
- в) 50-х рр. ХХ ст.;

- б) 60-х рр. ХХ ст; г) 90-х рр. ХХ ст.

125. Спілка журналістів України була створена:

- а) у 30-х рр. ХХ ст.; в) 50-х рр. ХХ ст.;
б) 60-х рр. ХХ ст.; г) 70-х рр. ХХ ст.

126. Завершення будівництва Київського телецентру, організація роботи обласних телестудій припадало:

- а) на 60-ті рр. ХХ ст.; в) 80-ті рр. ХХ ст.;
б) 90-ті рр. ХХ ст.; г) 40-ві рр. ХХ ст.

127. За радянських часів журналістів відзначали премією:

- а) ім. В. Винниченка; в) ім. І. Франка;
б) ім. Я. Галана; г) ім. В. Леніна

128. Організатор самвидавної журналістики в Радянському Союзі – це:

- а) кореспондентська мережа; в) інформаційні агентства;
б) Гельсинкська спілка; г) Спілка журналістів.

129. Позацензурна публіцистична книжка «Лихо з розуму» В. Чорновола у 1968 р. була видана:

- а) у Франції; в) Польщі;
б) Німеччині; г) Канаді.

130. Видання позацензурної преси в Радянському Союзі було припинене:

- а) у 1924 – 1937 рр.; в) 1937 – 1941 рр.;
б) 1974 – 1987 рр.; г) 1961 – 1974 рр.

131. Швидке зростання кількості альтернативної преси на місцях характерне:

- а) для 60-х рр. ХХ ст.; в) 80-х рр. ХХ ст.;
б) початку ХХ ст.; г) 90-х рр. ХХ ст.

132. Спілка журналістів України була заснована:

- а) у травні 1937 р.; в) квітні 1959 р.;
б) серпні 1945 р.; г) квітні 1961 р.

133. Тематична переорієнтація преси, що виявилася в критиці недоліків адміністративно-командної системи керівництва, вихованні історією, ліквідації «білих плям» в історичному минулому тоталітарної держави тощо, відбулася:

- а) у 60-х рр. ХХ ст.;
б) 70-х рр. ХХ ст.;
в) 2-й половині 80-х – 1-й половині 90-х рр. ХХ ст.;
г) кінці 90-х рр. ХХ ст.

134. Нові форми роботи ЗМІ («дискусійні листки», «круглі столи», «діалоги» в пресі, «прямий ефір», «теле-», «радіомости» – набуток:

- а) 60-х рр. ХХ ст.;
- б) 70-х рр. ХХ ст.;
- в) другої половини 80-х – початку 90-х рр. ХХ ст.;
- г) кінця 90-х рр. ХХ ст.

135. У пресі другої половини 80-х – початку 90-х рр. ХХ ст. все більшою популярністю користувався жанр:

- а) нарису;
- б) інтерв'ю;
- в) портрету;
- г) статті.

136. Стратегічний курс на перебудову соціальних відносин, на перехід від монополії КПРС у сфері ідеології, зокрема ЗМІ, до плюралізму був заявлений:

- а) на ХХ з'їзді партії;
- б) ХХVІ з'їзді партії;
- в) ХХV з'їзді партії;
- г) ХХVІІ з'їзді партії.

137. У роки перебудови центром української національної думки було видання:

- а) газета «Літературна Україна»;
- б) журнал «Дніпро»;
- в) газета «Правда України»;
- г) газета «Голос України».

138. «Золота доба» преси – це:

- а) перше повоєнне десятиріччя;
- в) період перебудови;
- б) період «хрущовської відлиги»;
- г) початок 90-х рр. ХХ ст.

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Програма семінарських занять з курсу.....	4
Список рекомендованої літератури.....	17
Орієнтовні питання до іспиту.....	18
Тести.....	19

Темченко Л.В., Бучарська І.С.

**Навчальний посібник до курсу
«Історія української журналістики»
(спеціальність 061 Журналістика)
для студентів денної та заочної
форм навчання**

Підписано до друку . . . Формат 60x84 1/16. Папір офсетний.
Умовн. друк арк. 2,6. Тираж 50 прим. Зам. №